

Sti- og løypeplan for Oppdal

Bakgrunn

Om planen

Framdrift og organisering

Innhold

Hva ville vi gjort annerledes?

Tips

Bakgrunn

En slik plan har vært etterspurt lenge.

Del stien 2016

Nedfestet som et tiltak i **folkehelseplanen** for Oppdal 2017 – 2021 og i Oppdal kommunes **planstrategi** for 2016 – 2019 at det skal utarbeides en sti- og løyeplan.

Ski, vandring og sykkel er de tre bærende produktkonseptene i **masterplanen** for Oppdal, og utarbeidelsen av en plan for friluftslivets ferdselsårer vil være et bidrag til dette arbeidet.

Kombinasjonen av mangfoldig bruk og **manglende kunnskap** har utløst behovet for å kartlegge sti- og løypenettet, herunder behovene for tiltak.

VIL DU DELE STIEN MED ANDRE?

Hvem eier og hvem bruker stinettet i Oppdal?
Bli med på en spennende dag med fokus på alle-
mannsretten, friluftsløven, og flerbruk i utmark.

Marianne Reusch, jurist og doktorgrad
i rettsvitenskap. Kjent foredragsholder i
hele landet om temaer om fast eiendom,
friluftsliv og plan- og bygningsrett.
Driver også nettstedet allemannsretten.no
*Se hele programmet på kommunens
hjemmeside*

NÅR/HVOR: Torsdag 1. desember, kl. 09:30-15:00
Quality Hotel Skifer

PÅMELDING: Servicetorget, Oppdal kommune tlf. 72 40 10 00
eller epost: servicetorg@oppdal.kommune.no
Innen mandag 28. november. **Ingen deltakeravgift.**

FOR HVEM: For grunneiere, tilretteleggere og brukere av utmark
og fjell i Oppdal.

ARRANGØR: Oppdal kommune i samarbeid ONF og representanter
fra grunneiere og friluftslivsutøvere.

OPPDAL KOMMUNE

OPPDAL
NÆRINGSFORNING

VÅRE STIER GIR DEG DE BESTE ØYEBLIKK – OG ER TIL FOR Å DELES!

STISYKLISTEN

- Du er heldig! Oppdal er et eldorado for deg som
er glad i å sykle på sti. Her finnes et variert og
helt unikt stinett. Fjellene gir deg herlige utfor-
dringer, ekte øyeblikk og spontan sykkelglede.

TURGÅER

- Husk at du må dele stien med turgåere. Om man sykler, løper
eller går på tur – alle er ute etter en god naturopplevelse.
En god stiregel i Oppdal er derfor: Hils og smil, brems og vær grei.
Den med størst fart har vikeplikt.

Erfaringer fra Del Stien 2016

- God informasjon er konfliktdempende
- Felles forståelse av regelverk
- Forståelse for de ulike brukerne av utmarkas ulike behov

Temaplan

Ingen krav i forhold til plan- og bygningslovens bestemmelser

Ikke bindende i forhold til arealmessige eller økonomiske prioriteringer.

- Må innarbeides i annet planverk

Skal være retningsgivende for kommunal saksbehandling og legges til grunn i arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Kilde til kunnskap og oversikt for administrasjon, politikere og brukere.

Mål og formål

FORMÅL:

- Sørge for at stier, turløyper og ferdselsårer ivaretas og planlegges på en bærekraftig måte i arbeidet med kommuneplanens arealdel og øvrig kommunal arealplanlegging.
- Tilrettelegge og sikre attraktive turstier og turveier mot omdisponering for framtida, spesielt nær bolig- og sentrumsområder.
- Å virke konfliktdempende ovenfor potensielle interessekonflikter.

HOVEDMÅL:

- Gode turstier og turveier skal øke attraktiviteten for innbyggere og tilreisende turister.
- Alle innbyggerne i Oppdal skal ha gode og tilgjengelige turmuligheter nært der de bor.
- Gi oversikt, vurdere og beskrive standarden på godt etablerte turstier og turveier, herunder eventuelle behov for tiltak.
- Foreslå eventuelle nye turstier og turveier som bør etableres, herunder tiltak for å gjennomføre dette.

Delmål som skal bidra til å nå hovedmålene

- Bidra til økt kunnskap om retter og plikter for ferdsel gjennom innmark og utmark.
- Foreslå en standard grunneieravtale mellom grunneiere og tiltakshavere.
- Legge fram beslutningsgrunnlag for prioriteringer av anlegg og tiltak for friluftsliv.
- Vektlegge lik utforming og naturvennlig tilrettelegging, også når det gjelder informasjon.
- Foreslå en overordnet modell som redegjør for ansvar og oppgavefordeling med tanke på tilrettelegging, oppgradering, drift og vedlikehold av turstier og turveier.
- Angi en standard for skilting og merking.
- Foreslå retningslinjer for publisering av prioriterte turstier og turløyper.
- Stier fra bolig- og hytteområder til nærliggende turområder bør skiltes og tilrettelegges.
- Alle skal ha tilgang til turområder innenfor en radius på 500 meter fra bolig eller fritidsbolig.
- Prioriterte utfartsområder for dagsturer bør skiltes og tilrettelegges.

Andre planer

Kommuneplanens arealdel og samfunnsdel. Fire suksessfaktorer i samfunnsdelen:

- Stedsutvikling
- Folkehelse
- Omsorg

Folkehelseplan 2017 – 2021

Kommunedelplan for trafikksikkerhet 2014 – 2018

Beiteplan for Oppdal 2018 - 2025

Delplan idrett og fysisk aktivitet 2013-2016

Organisering

Arbeidsgruppe:

- Fagansvarlig miljø og kultur
- Fagansvarlig folkehelse og miljørettet helsevern
- Kulturkonsulent
- Rådgiver landbruk

Referansegruppe

- Barnas turlag/DNT
- To representanter fra beitenæringa
- To representanter fra stisykkelmiljøet
- Oppdal fjellturgruppe
- Prosjektgruppa «Sykkel og vandring» – Masterplanarbeidet
- Opdal Bygdealmening
- Etern Oppdal, Oppdal 365, Visit Oppdal, «sykkel og vandring»

Prosess

25.10.2017: Politisk vedtak om framskynding av oppstart – grunnet kommuneplanens arealdel

Årsskifte 17/18: Utarbeidelse av planbeskrivelse

07.02.2018: Informasjon- og innspillsmøte med arbeidsgruppa for beiteplanen

21.02.2018: Informasjon og innspillmuligheter lagt ut på kommunens nett- og facebookside

20.03.2018: Møte med referansegruppa

20.03.2018: Mottatt utkast til veileder

11.04.2018: Åpent informasjons- og innspillsmøte

20.04.2018: Møte med referansegruppa

25.05.2018: Møte med referansegruppa

02.08.2018 – 02.09.2018: Høring

18.10.2018: Vedtak i kommunestyret etter tilrådning av bygningsrådet

Kartlegging og registrering

- Turbøker, turkart, turportaler, kommunale databaser, nasjonale kartbaser
- Innspill fra brukere, grunneiere og befolkningen for øvrig
- SMIL-arkivet
- Strava
- Ønsket å kartlegge:
  - Eksisterende ferdselsårer underlagt et driftsansvar.
  - Ferdselsårer som brukes men som ikke er tilrettelagt eller underlagt driftsansvar.
  - Behovet for utbedringer av eksisterende traséer.
  - Behovet for eventuelle nye traséer

Innhenting av innspill

---

12 innspill per brev/e-post/telefon

- Konkrete traséer
- Forvaltningstiltak

Innspillsmøte

- Geografiske grupper
- Mange innspill til konkrete traséer
- De fleste interesser godt representert – gode diskusjoner

Utfordring – mangelfulle skjema

Innspillskjema til sti- og løypeplan for Oppdal kommune

Navn: XXXXXXXXXX
Lag/forening:
Telefon:
e-post:
Adresse:

Stier/turløyper det bør gjøres noe med

Settes opp i prioritert rekkefølge.

	Sted/navn <small>Skriv start og slutt på traseen. Legger du ved kart, merk kartet med tallet i første kolonne.</small>	Type <small>Se planbeskrivelse for definisjoner. Velg «ny trase» dersom du ønsker en ny tur- sti/vei/løype.</small>	Ønsket tiltak <small>Tiltak kan være skilting/merking, vegetasjonsrydding, grusing/klopping, drenering, tilrettelegging for barnevogn/rullestol eller etablering av ny trase. Vennligst spesifiser dersom du ønsker tilrettelegging som ikke er nevnt her.</small>
1	DRIVA ALMA - MIB		→
2	LANGS GVEIKATNET OSAN - RAUDRA		→
3			
4			
5			

	Begrunnelse for at disse stiene/løypene bør prioriteres	Estimert kostnad/antall dugnadstimer
1		Kostnad: Dugnadstimer:
2		Kostnad: Dugnadstimer:
3		Kostnad: Dugnadstimer:
4		Kostnad: Dugnadstimer:
5		Kostnad: Dugnadstimer:

Estimert kostnad/antall dugnadstimer bør helst fylles inn om man har erfaring med denne typen arbeid.

Er du villig til å bidra med dugnadsarbeid til oppgradering, etablering eller andre tiltak?

Ja: Nei:

Øvrig kommentar til ditt innspill eller planen for øvrig:

Forslag sendes per e-post til post@oppdal.kommune.no eller per brev til Oppdal kommune, plan og forvaltning, Inge krokanns veg 2, 7340 Oppdal. Spørsmål kan rettes til Sjur Vammervold, 400 16 758, e-post sjur.vammervold@oppdal.kommune.no

Planens innhold

Friluftsløven og allemannsretten

- Definisjoner av innmark og utmark
- Ferdselsretten
- Ferdselskultur og allemannspliktene
- Merking og tilrettelegging
- Bortvisning, fysiske stengsel og forbudsskilt
- Organisert og kommersiell ferdsel
- Regler og forskrifter i verneområdene
- Oppholdsretten
- Høstingsretten
- Formidling gjennom turbøker og andre informasjonskanaler
- Ferdsel i områder med tamrein

Beskrivelse av aktiviteter som utøves

- Vandring
- Terrengløping
- Langrenn og andre skiaktiviteter
- Sykling
- Jakt og fiske
- Beite- og landbruksformål
- Ridning
- Andre aktiviteter (forskning, oppsyn, registreringer/tellinger...)

Status og ferdsel på eksisterende sti- og løypenett

Områdevise presentasjoner

- Kort om biologi og naturmangfold
- Beitekvalitet og -bruk
- Omfang av eksisterende ferdsel
- Omfang av tilrettelagte stier
- Parkeringsplasser og innfallsporter
- **Øvrige brukte ferdselsårer som ikke er underlagt driftsansvar**

Annet innhold

Eksisterende skilting og merking

Finansiering av tilrettelegging- og friluftstiltak

Rein og husdyrs-interesser – jamfør Fylkesmannens høringsinnspill

Fylkesmannens høringsinnspill

Derfor er det for Fylkesmannen som miljømyndighet sentralt at nye tiltak utredes med tanke på følgende:

- Vassdrag
- Arter unntatt offentligheten
- Viktige naturtyper
- Villreinområder

«Fylkesmannen påpeker at alle saker som berører natur og miljø skal vurderes etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 (jf. nml § 7). Det må skriftlig redegjøres for hvordan prinsippene §§ 8-12 er vurdert og hvilke konsekvenser de foreslåtte tiltakene vil ha for naturmangfoldverdiene».

Vassdrag:

Dersom det planlegges tiltak i vassdrag eller vassdragsbelte, må detaljplan forelegges Fylkesmannen, jfr. Vannressurslovens § 11 om kantvegetasjon. Bakgrunnen for bestemmelsen om kantskog langs vassdrag er den store betydningen kantskogen har for det biologiske mangfoldet, landskapsbildet og som «filter» i forhold til avrenning av næringssalter og forurensing fra landbruksvirksomhet mm.

Samfunnssikkerhet

Så vidt Fylkesmannen kan se foreligger det ingen risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) i planen.

Fylkesmannen legger til grunn at kravet om ROS-analyse i plan- og bygningsloven (pbl) § 4-3 er et generelt krav som gjelder alle reguleringsplaner, uavhengig av tiltakets art, jf. forarbeider og veiledere. Se blant annet DSB sin *Veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen (2014)*. Kravet om ROS-analyse i pbl. § 4-3 er ikke begrenset til bygninger, men gjelder bruk av areal i sin helhet.

Vi minner om at det er kommunen som planmyndighet som har ansvar for å godkjenne ROS-analysen i henhold til pbl. § 4-3.

Tiltak og strategier

Turstier og turveier

- Vektet fra 1-3 og prioritert deretter.

Strategier og forvaltningstiltak – fem hovedområder:

- Skilting, merking og informasjon
- Samarbeid og organisering
- Kompetanseheving
- Parkering
- Tilrettelegging

Vedlegg

Vedlegg 1: Innkomne innspill

Vedlegg 2: Kilder til finansiering

Vedlegg 3: Avtale om tilrettelegging og merking av stier i Oppdal kommune

Vedlegg 4: Eksempelavtale for skiløypetrasé over innmark i Oppdal kommune

Vedlegg 5: Eksempelavtale for skiløypetrasé over utmark i Oppdal kommune

Vedlegg 6: Definisjoner og bestemmelser gjennom spillemiddelordningen

Vedlegg 7: Detaljert beskrivelse av traseene

Sør for sentrum – Drivdalen, Dovrefjell og Vinstradalen

ID	Rutenavn	Rutennummer	Eksisterende/ny	Beskrivelse	Brukstype	Type ferdselsåre	Vedlikeholdsansvar	Opprinnelse/kilde
1.1	Drivdalen skianlegg	Mangler	Eksisterende	Lysløype brukt til langrenn. Nylig ryddet for skog og planert.	Langrenn	Turløype	Drivdalen IL	Drivdalen IL
1.2	Risgjelan - Rønningssætra	Mangler	Eksisterende	Snøscooterkjørt løype fra Risgjelan til Rønningssætra	Langrenn	Turløype	Drivdalen IL	Skisporet.no
1.3	Skoresbrua - Gottemsvegen	Mangler	Eksisterende	Snøscooterkjørt turløype fra Skoresbrua til trimpost	Langrenn	Turløype	Drivdalen IL	Skisporet.no
1.4	Snøheim - Brunkollen	dov4	Eksisterende		Fottur	Tursti	DNT Oslo og omegn	Tur- og friluftsbasen
1.5	Brunkollen – Åmotsdalshytta	dov6	Eksisterende		Fottur	Tursti	KNT	Tur- og friluftsbasen
1.6	Brustølen	F_20160202_05	Eksisterende	Rundtur med trimpost i starten av Vinstradalen	Fottur	Tursti	Drivdalen IL	Tur- og friluftsbasen
1.7	Brattstien	Mangler	Eksisterende	Bratt merket tur	Fottur/sykling	Tursti	Dovrehallen Grendalag	Drivdalen.no
1.8	Fossesætra	F_20160219_01	Eksisterende	Fra Sæsskalvhåggån	Fottur	Tursti	Drivdalen IL	Tur- og friluftsbasen
1.9	Grønnbakken – Reinheim	dov39	Eksisterende	Populær tursti med mye ferdsel i viktig villreinterreng	Fottur	Tursti	DNT Oslo og omegn	Tur- og friluftsbasen
1.10	Hesthåggålia	F_20151016_02	Eksisterende	Opp mot trimpost i nordre vårstigen.	Fottur	Tursti	Drivdalen IL	Tur- og friluftsbasen
1.11	Klæva - Flættasætervegen	Mangler	Eksisterende	Gammel sætervei, finansiert med SMIL.	Fottur	Tursti	Vinstradalen og Loe utmarkslag	SMIL - 2010
1.12	Kongsvold – Reinheim	dov3	Eksisterende	Populær tur både sommer og vinter	Fottur	Tursti	DNT Oslo og omegn	Tur- og friluftsbasen
1.13	Magalaupe	Mangler	Eksisterende	Tursti	Fottur	Tursti	Oppdal kommune	Oppdal kommune
1.14	Reinheim – Åmotsdalshytta	dov5	Eksisterende		Fottur	Tursti	KNT	Tur- og friluftsbasen
1.15	Risberget rundt	F_20151115_03	Eksisterende	Rundtur langs Driva. Trimpost.	Fottur	Tursti	Opplev mer av Oppdal	Tur- og friluftsbasen
1.16	Sissihøa	F_20151123_03	Eksisterende	Populær topptur fra Kløftet.	Fottur	Tursti	Opplev mer av Oppdal	Tur- og friluftsbasen
1.17	Skoremsbrua - Sætrumsmoen	F_20150827_02	Eksisterende	Rundtur med trimpost	Fottur	Tursti	Drivdalen IL	Tur- og friluftsbasen
1.18	Støljære - Gråurengat - Åmotsdalen	Mangler	Eksisterende	Tursti på gammel ferdselsåre - merket	Fottur	Tursti	Dovrehallen Grendalag	SMIL - 2010
1.19	Svarthaugen 954 moh.	F_20151123_02	Eksisterende	Populær topptur, rundtur om toppen.	Fottur/sykling	Tursti	Opplev mer av Oppdal	Tur- og friluftsbasen
1.20	Søstusætra	F_20160202_08	Eksisterende	Trimpost i Rislia	Fottur	Tursti	Drivdalen IL	Tur- og friluftsbasen
1.21	Urdvatnet - Jenstad	dov36	Eksisterende	Kun liten del som ligger i Oppdal.	Fottur	Tursti	KNT	Tur- og friluftsbasen
1.22	Åmotsdalshytta – Skamsdalen	dov9	Eksisterende		Fottur	Tursti	KNT	Tur- og friluftsbasen
1.23	Rundtur på Kongsvoll	F_20151123_09	Eksisterende	Rundtur sør-øst for Kongsvold	Fottur	Tursti	Opplev mer av Oppdal	Tur- og friluftsbasen
1.24	"Moskusstien"	Mangler	Eksisterende	Rundtur med utg. punkt fra Kongsvoll/Grønnbakken	Fottur	Tursti	Opplev mer av Oppdal	Dovrefjell nasjonalparkstyre
1.25	Urdvatnet - Åmotsdalshytta	dov14	Eksisterende		Fottur	Tursti	KNT	Tur- og friluftsbasen
1.26	Dugurmålsteinen	F_20160202_01	Eksisterende	Delvis på gamle seterveger.	Fottur	Tursti/turveg	Drivdalen IL	SMIL - 2009
1.27	Pilegrimsleden	F_20161005_01	Eksisterende	Godt tilrettelagt og mye brukt tursti i sesong.	Fottur	Tursti/turveg	Oppdal kommune	Tur- og friluftsbasen
1.28	Risfossen	F_20150827_01	Eksisterende	Rundtur langs Driva. Trimpost.	Fottur	Tursti/turveg	Drivdalen IL	SMIL - 2017
1.29	Åmotsdalen p-plass - Pilbua	dov10	Eksisterende	Åmotsdalen p-plass - Pilbua.	Fottur	Tursti/turveg	KNT	Tur- og friluftsbasen
1.30	Engan	F_20151016_01	Eksisterende	Flat rundløype rundt Engan. Trimpost ved Stølegga.	Fottur	Turveg	Drivdalen IL	Tur- og friluftsbasen
1.31	Kleva - Meråket	F_20160202_02	Eksisterende	Gamle seterveger.	Fottur	Turveg	Vinstradalen og Loe utmarkslag.	Tur- og friluftsbasen

Utfordringer

Kart

Innhold – hva er en sti- og løypeplan?

Framdrift - tidsaspekt

Organisering og ansvar

Innhenting av innspill

Omfang

Gode eksempler

Gjenstår å se hva som har fungert bra, men;

Medvirkningsprosessen

- Bredt utgangspunkt
- Aktører med relevant og variert erfaring
- Bedre forankring

Stort fokus på kunnskapsformidling

- Status i de ulike områdene
- Lovverk
- Organisering
- Aktører
- Fagdager som tiltak

Hva ville vi gjort annerledes?

Brukt mer tid på målformuleringer og ambisjonsnivå

Brukt mer tid på oppfølging og konkretisering av innspill

- Stilt strengere krav for å «unngå» private innspill uten forankring?
- Plassering av ansvar

Vært enda tydeligere på hva en status som temaplan innebærer

Tips

Regn med god tid og mye arbeid

Inviter og opprett en bredt sammensatt referansegruppe

Legg opp til en god og tett dialog med grunneiere og landbruksnæring

Send planen på **åpen** høring og inviter til **åpne** innspillsmøter

Bruk kartressursene i kommunen

Vær tydelig på planens status som temaplan

Vegen videre

→ Implementering og spredning av planen

→ Spørsmål?

→ sjur.vammervold@oppdal.kommune.no/ 72 40 18 27

